

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

Norman Vincent Peale

YOU CAN IF YOU THINK YOU CAN

Copyright © 1974 by Norman Vincent Peale

All rights reserved.

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03064-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

NORMAN VINSENT PIL

MOŽEŠ AKO

VERUJEŠ

DA MOŽEŠ

Prevela Maja Cvijetić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Posvećeno Rut Stafford Pil, mojoj voljenoj ženi i vernom partneru u svim mojim poduhvatima, s ljubavlju i zahvalnošću

Želeo bih da izrazim posebnu zahvalnost svojim sekretaricama – gospođici Grejs M. Blit, na izuzetnoj pomoći prilikom pripreme rukopisa, i gospođi Elis Olivet, na pomoći u prikupljanju građe.

DRAGI ČITAOCI,

Ako smo stari znanci, dobro došli u avanturu čitanja još jedne knjige. Ako se tek upoznajemo, takođe dobro došli. Jedno od najvećih radosti u životu jeste očuvati stara prijateljstva i stvarati nova.

Čemu potreba za još jednom knjigom kad sam već napisao sedamnaest i sarađivao na pisanju još mnogih drugih? Možda deluje čudno, ali čovek jednostavno oseća potrebu da još nešto kaže ili da na nešto drugačiji način iskaže nešto što je već rekao, ili se možda nada da će ubedljivije izraziti principe za koje zna da će biti delotvorni.

Pre mnogo godina razvio sam nešto što bi se moglo nazvati opsesijom. Moja opsesija sastoji se u tome da pomognem ljudima da iz života izvuku ono najbolje i da na kreativan način nauče da žive sa svim teškoćama koje on nosi.

Lično sam se oduvek divio silnim sposobnostima koje svaka osoba nosi u sebi, kao i neverovatnim ljudskim dostignućima. Za mene je to toliko uzbudljivo i divno da naprosto ne mogu a da iznova ne ispričam priče o motivisanim ljudima koji su u uspeli u životu pre svega zahvaljujući otkrivanju mogućnosti koje nose u sebi. Ovo su priče o običnim ljudima, poput nas. Poput mene.

Pošto sam imao priliku da upoznam mnogo ljudi i da ih posmatram dok prevazilaze probleme i otkrivaju istinske vrednosti, uvideo sam da postoje određeni principi koji dovode do kreativnog

ishoda. Ova knjiga napisana je s ciljem da istakne dinamične i delotvorne principe i da ohrabri čitaoce da uzmu stvari u svoje ruke. Svrha ove knjige jeste da ubedi čitaoce da sve mogu, samo ako misle da mogu.

Knjiga je nastala kao izraz vere u ljude i želje da ih ohrabrim da preuzmu kontrolu nad svojim životom tako što će u potpunosti shvatiti zadivljujuće sposobnosti koje poseduju.

Ako vam u životu trenutno ne ide najbolje, ova knjiga će vam ponuditi delotvorne predloge koji vam mogu pomoći u ostvarenju ciljeva. Ako ste ophrvani problemima i ako vam je samopouzdanje poljuljano, nadam se da će vam ova knjiga pomoći da shvatite kako možete da se izborite sa svim tim. Nudimo vam praktična rešenja, koja će vam pomoći kao što su već pomogla drugima.

Ako vam nakon čitanja ove knjige vera u sposobnosti sopstvenog uma bude veća, ako počnete da razmišljate delotvornije i ako postanete sigurni da ćete uspešno izaći na kraj sa svim problemima, najiskrenija namera koju sam imao pišući je biće ostvarena.

Ja, naravno, verujem u sve što je napisano u njoj, u svaku ideju i princip. Verujem u njih jer su se pokazali kao delotvorni. Nadam se da ova knjiga ima šta da vam prenese i da vam može pomoći.

DODATNA REČ

Da li ste se ikad zapitali o tome šta knjiga može da učini? Pre svega, knjiga napisana s pozitivnog i inspirativnog stanovišta. Voleo bih da sam mogao da navedem mnogo više pisama koja govore o neverovatnim rezultatima koje su ljudi ostvarili zahvaljujući uticaju ovakvih knjiga. Navešću ovde samo jedno od njih, koje je stiglo tek što sam završavao s pisanjem ovog rukopisa. Ono govori o tome šta je jedna takva knjiga učinila za jednu mladu ženu – Loan Eng Tjioe, doktora nauka. U pismu piše sledeće:

Dragi doktore Pil,

Vaše knjige su me vodile u teškim trenucima u životu i pre nego što sam došla u Sjedinjene Američke Države. Još sam bila u svojoj domovini, u Indoneziji, kad sam naišla na vašu knjigu Ostanite živi celog života. U to vreme sam bila nesrećna i frustrirana studentkinja. Žarko sam želela da odem u inostranstvo da bih stekla bolje obrazovanje i videla kako izgleda život van granica moje zemlje.

Veliki broj mojih prijatelja otišao je u Evropu da studira i ja sam ih jedno po jedno pratila na aerodrom i opraštala se od njih. Uvek bih se vraćala kući uplakana i pitala se hoće li ikada doći red na mene da odem. Međutim, moj otac je bio sitni preduzetnik i imao je petoro dece o kojima je morao da brine. Nije bio u mogućnosti da finansira moje studiranje u Evropi.

Znala sam da je potrebno čudo da bih otišla u inostranstvo. A onda sam naišla na vašu knjigu i shvatila da mogu sve što poželim, samo ako verujem u to! U vašoj knjizi je takođe pisalo da je potrebno da se ponašam kao da sam sigurna da ću postići ono što želim. Pomislila sam da ništa ne gubim ako pokušam.

Rekla sam sebi da ću dobiti stipendiju i otići u Nemačku, u zemlju u kojoj sam želela da studiram, pošto je to kolevka psihologije, predmeta koji sam diplomirala. Počela sam redovno da pohađam časove nemačkog. Pisala sam univerzitetima u Nemačkoj i raspitivala se za mogućnost dobijanja stipendije. Dobijala sam samo negativne odgovore. Niko nije bio voljan da mi dâ stipendiju, s obzirom na to da se nisam do tada školovala u Nemačkoj i tamo pokazala svoje sposobnosti. Međutim, nisam gubila nadu. Moji roditelji su mislili da sam sišla s uma jer istrajavam u unapred izgubljenoj bici. Nisam se obazirala na njihove priče i jednog dana sam dobila pismo sa Univerziteta u Bonu u kome su me obavestavali da će razmotriti moju prijavu.

Bila sam uzbuđena i nervozna. Morala sam da krenem korak napred u pozitivnom stavu. Morala sam da počnem da verujem da ću zaista studirati na Univerzitetu u Bonu. Pronašla sam sliku univerziteta i zakačila je na zid svoje sobe. Neprestano sam je posmatrala i govorila sebi: „Ovde ćeš studirati!“. Bacila sam se na učenje nemačkog. Ta agonija je trajala skoro godinu dana. Jednog dana dobila sam pismo u kome su me obavestili da sam dobila stipendiju. Posle tri meseca otišla sam u Nemačku.

Sve to odigralo se pre osam godina. Bio je to prvi, ali ne i poslednji, dan u mom životu kad sam shvatila da je Bog voljan da nam podari sve što poželimo. Potrebno je samo da verujemo.

Oduvek sam želela da vas upoznam. Napokon će mi se ta želja ostvariti, jer muž i ja sada živimo u Njujorku. Sledeće subote vi ćete krstiti našeg sina. Ko bi mogao i da pomisli da su vaše knjige, pre

Možeš ako veruješ da možeš

toliko godina, dok sam još živela u Indoneziji, bile moj jedini izvor nade? Neizmerno vam hvala!

Bog vas blagoslovio!

S poštovanjem,

Loan Eng Tjioe

Možda će ova knjiga učiniti nešto slično i za vas. Principi koje navodimo su moćni. Zašto se ne biste oslonili na tu moć? Knjiga vas savetuje kako da to uradite. I ne zaboravite, nikad ne zaboravite: možete ako verujete da možete.

Norman Vinsent Pil

PRVO POGLAVLJE

PRINCIP ISTRAJNOSTI: UVEK JE RANO ZA ODUSTAJANJE

Kad imate problem, posebno ako je veoma težak i komplikovan, ili možda izuzetno obeshrabrujući, potrebno je da primenjujete sledeći princip – nikako ne smete da odustajete.

Ako odustanete, sami ste prizvali poraz. I ne samo u tom slučaju. Odustajanje vodi krajnjem porazu celokupne ličnosti. Na taj način razvijate psihologiju gubitnika.

Pristupite problemu na drugačiji način ako se prethodni pokušaji nisu pokazali kao uspešni. Ako ni tada ne uspete, pokušajte da primenite nov pristup, i tako sve dok ne dođete do rešenja problema. Rešenje uvek postoji, a do njega ćete doći ako ste istrajni, mudri, borbeni i pronicljivi.

Prilikom odlaska na ručak s jednim prijateljem primetio sam da ima običaj da crta dijagrame na stolnjaku kako bi istakao ono što želi da kaže. Pričao je o čoveku koji je prolazio kroz težak period, ali koji je bio jači od toga i koji je, upravo zavaljujući tome što nije odustajao, konačno uspeo da dođe do sjajnog rešenja.

Dijagram je prikazivao čoveka koji stoji pred ogromnom planinom. „Kako da pređe na drugu stranu planine?“, pitao me je.

„Neka je obide“, odgovorio sam.

„Preširoka je.“

„Dobro, onda neka prokopa tunel“, predložio sam.

„Ne može, preduboka je. Evo rešenja. Uspeva da je pređe u mislima. Ako čovek može da usavrši mehanizam koji može da leti dvanaest hiljada metara iznad planina, onda može i da razvije način razmišljanja koji će mu pomoći da prevaziđe svaku krupniju prepreku.“

„Bile, to je prilično bistro, ali o tome sam čitao pre mnogo godina. Onaj koji kaže: *'Neka se ova planina pomeri i ode u more i koji u svom srcu nema sumnje...'*“*

„Da, to je ta ideja“, složio se rado. „Ali razmisli, ne dozvoli da te ponesu osećanja i drži se osnovnog principa da je uvek rano za odustajanje.“

Nedavno mi je jedan mladić koji je uspešno primenio ovaj princip poslao divno pismo. Rekao mi je da je pre nekoliko godina izumeo zidni sistem za montažne kuće. Uložio je sve što je imao u osnivanje kompanije, ali nije bilo pomaka. Jedan za drugim, problemi su se nizali u toj meri da su ga saradnici preklinjali da konačno „sahrani“ kompaniju. Ali on to nije želeo.

Ovaj čovek razmišlja na pozitivan način. On je takođe primer osobe koja poseduje čvrstu veru i moglo bi se reći nepokolebljiv karakter. Verovao je da ne sme da dopusti teškoćama i problemima da ga unište. Rekao je sebi: „Odbijam da razmišljam o odustajanju.“ Posvetio se racionalnom, pažljivom razmatranju problema i došao na ideju koja ga je spasla. Uvek ćete doći do neke ideje ako razmišljate i ne paničite. Odlučio je da proizvodi podove u kombinaciji sa zidovima i na taj način došao do dobitne kombinacije. Preuzela ih je velika kompanija koja se bavi proizvodnjom

* Jevandelje po Marku, 11:23.

montažnih kuća. U svom pismu naveo je i sledeću nezaboravnu frazu: „Uvek je rano za odustajanje“.

Svi smo mi svedoci tragedija koje se dešavaju oko nas. Viđali smo ljude koji su imali cilj i svrhu, koji su radili i borili se, razmišljali i molili se. Međutim, pošto se nije sve uvek odvijalo poželjno, s vremenom bi se zamarali, obeshrabrili i naposljetku odustajali. Kasnije bi se često ispostavilo da bi postigli željeni rezultat da su bili u stanju da gledaju samo malo unapred i da su još samo malo istrajali.

NIKAD NE PRIČAJTE O PORAZU

Kako da steknete taj čvrsti nepobedivi stav? Pre svega, nikad ne pričajte o porazu, jer ćete tako navesti sebe i da ga prihvatite. Kad sam prolazio kroz težak period, jedan čovek sa Zapadne obale, koga čak nisam ni poznavao, pozvao me je telefonom i rekao: „Ne brini i ne odustaj. Ja ću reći dobru reč za tebe“. Pre nego što sam uspeo da ga pitam koja je to reč, prekinuo je vezu. Ni dan danas ne znam šta je time hteo da kaže. Međutim, iznenada sam shvatio da ja sam ne govorim pozitivne reči nade. Govorio sam samo negativno. Na taj način sam razvijao stav gubitnika i sebe vodio ka porazu. Umesto toga, počeo sam da izgovaram pozitivne reči kao što su *nada*, *uverenje*, *vera*, *pobeda*. Oslanjao sam se na pozitivan stav da „mogu ako mislim da mogu“. Počeo sam da razmišljam i da se ponašam na taj način. Probajte i sami i videćete kako će celo vaše biće težiti dobrim stvarima, koje ćete naposljetku i ostvariti.

Filis Simolk je u jednom članku razmatrala ovu ideju „dobre reči“, kao i opasnosti koje negativne reči donose. Ona je navela kao primer upotrebu reči „ne može“. One naprosto zatvaraju vrata. Označavaju neuspeh, poraz, odlaganje. Međutim, izbacite „ne“, pronađite nadu, recite „može“ i krenite ka svom cilju, do samog rešenja problema.

Ona je takođe istakla reč „nailaziti“, u smislu nailaziti na teškoće, kajanje, bolest. Njen predlog je da se ova reč zameni rečima „suočiti se“, u značenju suočiti se sa svakim problemom na koji se naiđe. Tada više nećete nailaziti na poraze i biti bespomoćni, već ćete postati produktivni i kreativni jer ćete se hrabro suočiti sa svakim izazovom u životu. Pretvorite „ne može“ u „može“ i „naići“ u „suočiti se“.

Promenite način razmišljanja da biste se s problemima suočili na pozitivan i konstruktivan način. I ne zaboravite na princip istrajnosti: uvek je rano za odustajanje.

Vaše šanse da u životu ostvarite ono što želite u velikoj meri zavise od vaše reakcije na prepreke na koje na tom putu nailazite, od toga da li ćete odustati ili ćete nastaviti da pokušavate i dalje. Od vaše odluke zavisi i vaša budućnost.

STISNITE ZUBE

Jeste li ikada čuli za Hejza Džounsa i njegovu sjajnu karijeru? Daleke 1960. ovaj čovek je bio čudo godine u trkama s preponama. Pobeđivao je u svim trkama. Obarao je rekorde. Jednostavno rečeno, bio je neverovatan. Naravno da je ušao u olimpijski tim, koji je otišao na Olimpijadu u Rim. Trebalo je da se takmiči na trci od 110 metara s preponama i ceo svet je očekivao da će osvojiti zlatnu medalju.

Na sveopšte iznenađenje, nije osvojio zlato. Bio je treći. Bilo je to teško razočaranje. Njegova prva pomisao bila je: „Šta sad?! Ne moram ni da se bavim trčanjem.“ Olimpijske igre se neće održati u naredne četiri godine. Osim toga, već je osvojio sve ostale šampionate u trci s preponama. Zašto bi naporno trenirao još četiri godine da bi ostao u vrhunskoj formi? Najrazumnije bi bilo da sve to zaboravi i posveti se poslovnoj karijeri.

Bilo je u tome neke logike, naravno. Ali Hejz Džouns nije mogao da se pomiri s tim. „Ne možete da delujete logično kad se radi o nečemu što ste želeli čitavog života“, rekao je. Ponovo je počeo da trenira, tri sata dnevno, sedam dana u nedelji. Narednih nekoliko godina oborio je rekorde u disciplinama na 60 i 70 jardi u trci s preponama.

Došao je i 22. februar 1964. u Medison skver gardenu. Džouns se takmičio u trci od 60 jardi s preponama. Izjavio je da će mu to biti poslednja trka u zatvorenom prostoru. Napetost je rasla. Sve oči bile su uperene u njega. Pobedio je nadmašivši sve svoje prethodne rekorde. A onda se desilo nešto neobično. Tada je u Gardenu bio običaj da takmičari odmah odu sa staze. Međutim, Džouns se vratio na stazu, zastao na tren i pognute glave primao aplauze. I tada, dok je sedamnaest hiljada ljudi u prepunom Gardenu stajalo odujući mu priznanje, Džouns je zaplakao. Plakali su i mnogi gledaoci s tribina, jer je pred njima stajao čovek koji je nekada bio poražen. Nije hteo da odustane i navijači su ga voleli zbog toga.

Na Olimpijskim igrama u Tokiju 1964. godine učestvovao je u trci na 110 metara s preprekama i osvojio zlatnu medalju prešavši stazu za 13,6 sekundi.

Nakon toga se zaposlio u jednoj avio-kompaniji kao predstavnik prodaje.

Učestvovao je kao volonter u fitness programima u svom gradu i postigao izuzetne rezultate.

U obraćanju mladim ljudima citirao je sledeće stihove, koje bi svako od nas trebalo da zapamti i da ih se pridržava:

*Naporan rad će ti doneti uspeh,
Stoga ne budi sitan, kućo stara!
Trpi sve muke; lako je dići ruke.
Teško je držati glavu uspravno.*

Norman Vinsent Pil

*Lako je priznati poraz i umreti;
Lako je puziti i gmizati;
Ali treba se boriti i onda kad nema nade,
Jer to je igra najbolja od svih!
Iako ćeš iz svake bitke izaći slomljen,
Uplašen i razbijen,
Pokušaj iznova – najlakše je umreti,
Teško je znati živeti dalje.**

Primer Hejza Džounsa podseća nas na Geteove reči: „Ako budemo hrabri i istrajni, ostvarićemo svoj cilj, jer istrajnost s vremenom samo postaje snažnija“. Drugim rečima, nastavite da se trudite – i uspećete.

Nepristanak na odustajanje naziva se princip istrajnosti. Nažalost, u ovo popustljivo doba veoma retko slušamo o istrajnosti. Međutim, pošto su Ameriku stvorili snažni ljudi, svest o značaju istrajnosti usađivana je mladim ljudima odmalena. Mladi su učeni da se bore za ispravne stvari i da ne dozvole da ih ništa porazi, a kad padnu, da se ponovo podignu na noge, izbore s problemima i nastave dalje. Istrajnost je bila i ostala ključna reč i dalje predstavlja osnovni princip za svakoga ko želi da ostvari uspeh. Nikada nećete ostvariti ništa ako uporno ne primenjujete ovaj princip.

UPORNOST DONOSI REZULTATE

Najveći mislioci čovečanstva, koji su znali u čemu je suština, isticali su značaj istrajnosti. Muhamed je rekao: „Bog je uz istrajne“. Čini se da je Muhamed znao o čemu govori, kao i Šekspir, koji tvrdi da „mnogo kiše istroši mermer“. Mermer je zaista tvrd, ali

* Robert W. Service, *The Quitter*, iz *Collected Poems of Robert Service*, (1966).